

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Голова приймальної комісії
Харківського національного
економічного університету
імені Семе́на Кузне́ця

Володимир ПОНОМАРЕНКО
14 травня 2022 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

освітній ступінь «МАГІСТР»

спеціальність 011 «ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ»

освітньо-професійна програма «Педагогіка та адміністрування освіти»

Харків
2022

Фахове випробування є комплексним іспитом, що містить теоретичну (тестові завдання) та практичну (завдання різного ступеню складності) частини. До складу тестових завдань внесені питання за такими блоками:

«Педагогіка», «Загальні основи педагогіки», «Дидактика».

Завдання фахового випробування складено з метою виявлення знань, умінь, компетентностей, якими повинен володіти магістр за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» освітньо-професійної програми «Педагогіка та адміністрування освіти».

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність планувати та управляти часом;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професії;
- здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово;
- здатність спілкуватися другою мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність приймати виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (професійні) компетентності:

- здатність організовувати та контролювати самостійну роботу студентів;
- здатність використовувати найбільш ефективні форми, методи і засоби навчання, нові педагогічні технології;
- здатність формувати у студентів професійні вміння та навички, вести підготовку їх до застосування здобутих знань у практичній діяльності;
- здатність розробляти загальноосвітні програми;

- здатність брати участь у науково-дослідній роботі за одним із наукових напрямів;
- здатність розробляти або брати участь у розробці методичних посібників за видами навчальних занять та навчальної роботи;
- здатність до самовизначення, самопрогнозування, самоосвіти та самовиховання;
- здатність до професійного рівня організації та проведення навчальної і навчально-методичної роботи за видами навчальних занять;
- здатність проведення навчальних занять в обсязі, передбаченому в робочій програмі з дисципліни;
- здатність організовувати методичну, навчально-методичну роботи;
- здатність якісно підготувати студентів за окремими видами навчальних занять.

ЗМІСТ ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Зміст програми сформовано за основними розділами курсу «Педагогіка»: «Загальні основи педагогіки», «Дидактика».

РОЗДІЛ I. Педагогіка. Загальні основи педагогіки.

Тема 1. Стан освіти в Україні та нормативні документи про її організацію і реформування. Сучасний стан освіти в Україні. Основні принципи організації освіти в Україні. Державна національна програма «Освіта»(Україна XXI ст.), Національна доктрина розвитку освіти в Україні XXI ст., Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту».

Тема 2. Педагогіка як наука і навчальний предмет, її зв'язок з іншими науками. Педагогіка – наука про навчання і освіту особистості, педагогічні закономірності, принципи, форми, методи навчання. Об'єкт, предмет, функції і завдання педагогіки. Основні категорії педагогіки. Структура педагогічної науки, її галузі. Зв'язок педагогічної науки з іншими науками.

Тема 3. Методологія і методи педагогічних досліджень. Поняття про методологію педагогіки і її рівні. Методологічні принципи науково-педагогічних досліджень. Організація педагогічного дослідження.

Педагогічний експеримент. Види експерименту. Характеристика методів і методика науково-педагогічного дослідження. Етапи педагогічного дослідження.

Тема 4. Загальні закономірності розвитку особистості. Процес розвитку і формування особистості. Напрями розвитку людини. Вікова періодизація. Види розвитку і формування особистості. Основні фактори розвитку і формування особистості. Роль діяльності, активності та спілкування в розвитку особистості. Гуманістична парадигма.

Тема 5. Педагогічний процес як цілісна система. Педагогічний процес як система. Специфіка педагогічного процесу. Структура педагогічного процесу. Цілісність педагогічного процесу. Принципи педагогічного процесу. Закономірності педагогічного процесу. Етапи педагогічного процесу.

Тема 6. Категорії учасників освітнього процесу в закладі вищої освіти. Наукові, науково-педагогічні, педагогічні працівники. Здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються в закладах вищої освіти. Фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-професійних програмах.

Тема 7. Формування студента як майбутнього фахівця. Суб'єкт-суб'єктна взаємодія учасників освітнього процесу. Створення середовища студентоцентризму. Функції учасників освітнього процесу в студентоцентрованому освітньому середовищі. Формування комплексу компетентностей через призму студентоцентризму.

РОЗДІЛ П. ДИДАКТИКА

Тема 8. Дидактика як теорія освіти і навчання. Поняття про дидактику. Предмет і завдання сучасної дидактики. Основні дидактичні категорії: мета навчання, закономірності й принципи навчання, процес навчання, методи і засоби навчання, зміст навчання, організаційні форми навчання та контролю якості знань, умінь, компетентності. Здобутки дидактики на сучасному етапі розвитку школи.

Тема 9. Процес навчання як цілісна система. Методологічні основи процесу навчання (сутність, цілі, компоненти, структура, закони, цілісність). Основні функції процесу навчання. Характеристика принципів навчання.

Тема 10. Зміст освіти. Поняття і сутність змісту освіти. Реалізація принципів гуманізації, гуманітаризації, фундаменталізації, індивідуалізації, інформатизації та диференціації при визначенні змісту освіти. Структура змісту освіти. Стандартизація освіти в закладах вищої освіти. Характеристика навчальних планів, програм, підручників, посібників. Єдність загальної, політехнічної і професійної (професійно-технічної) освіти.

Тема 11. Форми організації навчання як дидактична категорія. Класифікація форм навчання. Функції форм навчання. Методичний аспект використання різних форм навчання. Традиційні, нетрадиційні (інноваційні) форми навчання.

Тема 12. Види навчання. Нові технології навчання. Методи і засоби навчання. Сутність понять: «види навчання», «технології навчання». Поняття про методи, методичні прийоми та засоби навчання. Класифікації, дидактичні системи методів навчання. Актуальні проблеми розроблення і впровадження в освітній процес нових технологій навчання. Сутність контролю навчання як дидактичного поняття. Методи і форми контролю. Функції контролю.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондар В.І. Дидактика. Київ, 2005. 264 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Видавничий центр «Академія», 2001. 576 с.
3. Гладуш В.А., Лисенко Г.І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. Дніпропетровськ: ТОВ «Роял Принт», 2014. 416с.
4. Дуканова Е.И. Общая и профессиональная педагогика. Москва: Вентана-Граф, 2007. 368 с.
5. Закон України «Про освіту» – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

6. Закон України Про вищу освіту в останній чинній редакції від 13 березня 2016 року.[Електронний ресурс]– Режим доступу:https://urist-ua.net/%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B8/%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B2%D0%B8%D1%89%D1%83_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%83/

7. Напрями модернізації соціально-педагогічної системи підготовки фахівців в університеті: монографія. Херсон: вид. «ГП Вишемирський В.С.», 2017. 496 с.

8. Інноваційні та інтерактивні технології навчання: Довідник. Рівне, 2004. 42 с.

9. Кошечко Н.В. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2013. 115 с.

10. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підруч. / А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. Київ: Знання-Прес, 2004. 418 с.

11. Куписевич Ч. Основи общей дидактики. Москва, 1986. 368 с.

12. Лернер И.Я. Дидактические основы методов обучения. Москва, 1981. 184 с.

13. Лозова В.І., Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посіб. /В.І. Лозова, Г.В. Троцько. Харків: “ОВС”, 2002. 400 с.

14. Луговий В.І. Національна рамка кваліфікацій як інструмент інтеграції до Європейського простору вищої освіти / В.І.Луговий, О.М.Слюсаренко, Ж.В.Таланова [Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://ihed.org.ua/ua/resursy/rekomendovani-dzerela.html>

15. Максимюк С.П. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Кондор, 2005. 667 с.

16. Малафіїк І.В. Дидактика: навч. посіб. Київ: Кондор, 2005. 398 с.

17. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ :Педагогічна думка, 2016. 448 с. Бібліогр.: с. 21. [Електронний ресурс] Режим доступу:<http://ihed.org.ua/ua/resursy/rekomendovani-dzerela.html>

18. Пагута Т.І. Теорія навчання (Дидактика): метод. рекомендації [для викл. і студ. вищ. пед. навч. закл.]. Рівне: Тетіс, 2000. 45 с.

19. Пальчевський С.С. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Каравела, 2007. 576 с.
20. Педагогіка: педагогические теории, системы, технологии: учеб. пособие [для студ. сред. пед. учеб. заведений] / С. А. Смирнов, И. Б. Котова, Е. Н. Шиянов, Т. И. Бабаева и др.; под ред. С. А. Смирнова. [2-е изд., испр. и доп.]. Москва: Издательский центр Академия, 1999. 544 с.
21. Педагогіка вищої школи: підручник / В.П.Андрущенко, І.Д.Бех, І.С.Волощук, О.В.Глузман, Н.В.Гузій, Н.М. Дем'яненко, Н.О. Дівінська, М.Б.Євтух, С.А.Калашнікова, О.А.Комар; Ін-т вищ. освіти АПН України. – К.: Пед. думка, 2009. – 256 с.
22. Педагогіка в запитаннях і відповідях: навч. посіб. / Л.В. Кондрашова, О.А. Пермяков, Н.І. Зеленкова, Г.Ю. Лаврешина. Київ: Знання, 2006. 252 с.
23. Педагогіка: Хрестоматія / [уклад. А.І.Кузьмінський, В.Л.Омеляненко].– [2-ге вид., стер.]. Київ: Знання-Прес, 2006. 700 с.
24. Педагогічні технології: навч. посіб. / О.С.Падалка, А.С. Нісімчук, І.О.Смолюк, О.Т. Шпак. Київ: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. 253 с.
25. Подласый И.П. Педагогика. Новый курс [учебник для студ. пед. вузов]. (Общие основы. Процесс обучения: в 2 кн., кн.1.). Москва: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. 556 с.
26. Пометун О. Активні й інтерактивні методи навчання: до питання про диференціацію понять. Шлях освіти. 2004. № 3. С.10-15.
27. Полякова Г.А.Педагогіка: навчальний посібник / Г.А.Полякова, Т.А.Борова. Харків: Вид. «ІНЖЕК», 2011. 368 с.
28. Розвиток найвищого університетського потенціалу в умовах глобалізації: монографія / О.М. Слюсаренко. Київ: Пріоритети, 2015. 384 с.
[Електронний ресурс]– Режим доступу:<http://ihed.org.ua/ua/resursv/rekomendovani-dzerela.html>
29. Рябова З. В. Забезпечення якості надання освітніх послуг на рівні навчального закладу шляхом маркетингово-моніторингових досліджень. / З. В. Рябова. // Імідж сучасного педагога. Науково-практичний освітньо-

популярний журнал. №8-9 (97-98) 2009. С.25-31.

30. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии: учебное пособие. Москва: Народное образование, 1998. 256 с.

31. Стельмахович М.Г. Українська народна педагогіка: навч.-метод. посіб. Київ: Фірма "Віпол", 1997. 231с.

32. Сучасні педагогічні технології: навч.-метод. посіб. /[автор-укладач Федорчук Е.І.]. Кам'янець-Подільський: АБЕТКА, 2006. 125 с.

33. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. [для студ. вищ. пед. закл. освіти]. 3-тє вид., перероб. і доп. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2007. 232 с.

34. Харламов И.Ф. Педагогика Москва: Университетское, 2001. 272 с.

35. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: навч. посіб. (Вища школа ХХІ століття).Київ: Знання, 2007. 358 с.

Голова атестаційної комісії

Тетяна БОРОВА